

PROCJENA UTICAJA COVID-19

IMPLIKACIJE PANDEMIJE COVID-19 NA EVROPSKI SEKTOR SVJEŽEG VOĆA I POVRĆA

COVID-19 & EU SEKTOR SVJEŽEG VOĆA I POVRĆA

Lanac snabdijevanja svježim voćem i povrćem u EU se prilagodio promjenjivim operativnim uslovima kako bi snabdijevao potrošače zdravim i svježim proizvodima tokom pandemije COVID-19.

Freshfel-ova Procjena Uticaja ispituje kratkoročne i dugoročne implikacije pandemije COVID-19 na sektor. Svi nivoi lanca snabdijevanja, od proizvodnje do maloprodaje, bili su pod uticajem ključnih izazova koje će imati značajne posljedice na sektor. Date su ključne preporuke donosiocima odluka.

IZAZOVI ZA RADNU SNAGU

- Zabrane putovanja dovele su do znatnog nedostatka sezonskih radnika u proizvodnji.
- Mjere socijalne distance, usporile su poslovanje a samim tim i dostupnost proizvoda kupcima.
- Nedostatak zaštitne opreme i testiranja stavlja ključne radnike u opasnost.

USPORAVANJE LOGISTIKE

- Kašnjenja u poslovanju uslijed mjera socijalnog distanciranja i zatvaranja granica uticali su na kvalitet proizvoda.
- Prekid transportnih kanala uzrokuje povratak 'praznih kamiona', malu dostupnost brodskih kontejnera, te minimalan broj kargo letova.
- Poslodavci su ulagali u zaštitnu opremu i dodatno osoblje kako bi se poslovanje nastavilo.

COVID-19

NEIZVJESNO TRŽIŠTE

- Zahvaljujući velikoj fleksibilnosti, zadovoljena je velika potražnja za glavnim kategorijama proizvoda.
- Zatvaranje ugostiteljskih objekata zaustavilo je potražnju za svježim proizvodima koji imaju veliku maržu (npr. salate).
- Veća vjerovanoća poremećaja cijena zbog poremećaja u cijelome lancu

- Ograničena raznolikost ponude i veća usmjerenost na lokalna tržišta.

VISOKI TROŠKOVI I RIZICI

- Troškovi EU uzgajivača su se povećali za milijardu € u dva mjeseca zbog poremećaja u logistici i povećanja troškova radne snage uslijed mjera izazvanih COVID-19.
- Nesigurnost i nedostatak koordinacije među državama članicama znače da ovaj sektor ne može planirati buduće sezone.
- Veleprodaja i ugostiteljstvo (najviše pogođeni) nisu u mogućnosti da planiraju ponovno otvaranje zbog nedostatka koordinacije u procesu ublažavanja mjera.

PREPORUKE DONOSIOCIIMA ODLUKA

Freshfel Europe apeluje na donosiocce odluka da preduzmu odlučne akcije kako bi osigurali održivost sektora, da bi sigurno, zdravo svježe voće i povrće neprestano bilo dostupno potrošačima sad i posle pandemije.

EVROPSKO RJEŠENJE

Postoji hitna potreba za sveobuhvatnim EU mjerama i koordinacijom u uklanjanju ograničenja; Države članice individualnim akcijama ne mogu obezbijediti sigurnost i ravnopravne uslove za poslodavce. Isto tako, u bilo kojoj budućoj COVID-19 pandemiji koordinacija u mjerama ograničavanja mora biti odmah uspostavljena.

BOLJE PRIZNAVANJE ULOGE RADNIKA IZ SEKTORA VOĆA I POVRĆA

Sve radnike iz proizvodnje svježih namirnica treba smatrati neophodnim, te da imaju prioritet u dobijanju zaštitne opreme. Trebalo bi primijeniti i posebne uslove, tako da su sezonski radnici oslobođeni karantina ili zabrane putovanja, kako bi se osigurao nastavak proizvodnje.

ADAPTACIJA POLITIKE PLANIRANJA EU

Potrebno je kratkoročno odlaganje određenih novih EU propisa (npr. oblast Organske legislative). Budući prioriteti EU trebalo bi da uzmu u obzir okruženje nakon COVID-19, prilikom definisanja akcije i podrške sektoru (npr. Godišnji programi rada)

FINANSIJSKA POMOĆ ZA EKONOMSKU ODRŽIVOST

Zajednička poljoprivredna politika EU (CAP) i drugi alati trebalo bi da obezbede ekonomsku održivost sektora, posebno za uzgajivače, veletrgovce i dobavljače. Pomoć EU razvojnim partnerima kao ključnim dobavljačima EU takođe bi trebalo da bude prioritarna kako bi se osigurala dugoročna sigurnost hrane u EU.

MEĐUNARODNA SARADNJA ZA SIGURNOSNU TRGOVINU VOĆA I POVRĆA

Pojačana standardizacija protokola neophodna je za zaštitu prevoznika i upravljanja lukama. EU bi trebala da predvodi globalne napore u sprovođenju recipročnih mera za olakšavanje trgovine od strane svih trgovinskih partnera, uključujući međunarodne „zelene trake“, globalno prihvatanje elektronskih izvoznih certifikata i olakšice da izvoznici iz EU ispunjavaju sanitarne i fitosanitarne zahtjeve.

O SEKTORU SVJEŽEG VOĆA I POVRĆA EU

Procjenjuje se da promet svježeg voća i povrća u EU iznosi više od 200 milijardi eura, stvarajući oko 5 miliona radnih mjesta direktno ili indirektno. Svake godine u EU se proizvede 125 miliona t. svježeg voća i povrća (80 miliona t. za nova tržišta), dok se 50 miliona t. konzumira u državama članicama u kojima se uzgaja.

Godišnje trgovina svježim voćem i povrćem na tržištu unutar EU (30 miliona t.) vrijedi >30 milijardi eura, dok izvoz u treće zemlje (5 miliona t.) vrijedi 4,8 milijardi eura, a uvoz u EU (16 milijuna t.) vrijedi 17 milijardi eura godišnje.

